

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS MINISZTERIUM
CSALÁDÜGYEKÉRT FELELŐS HELYETTES ÁLLAMTITKÁR

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban 2021-2030”
című akcióterv munkacsoport ülés

EMLÉKEZTETŐ

A munkacsoport ülésének időpontja: 2023. március 1. (szerda) 10:00 – 11.00 óra.

Résztevők:

1.	Dr. Beneda Attila	KIM
2.	Kokaveczi Katalin	KIM
3.	Szilasi Viktória	KIM
4.	Tonté Dóra	KIM
5.	Pavelka Judit	KIM
6.	Dr. Bihari Réka	KIM
7.	Dr. Tolnai Attila	GFM
8.	Martínez-Kanizsai Laura	GFM
9.	Kiss Csilla	BM
10.	Peregi Tamás	BM
11.	Baranyai-Nagy Éva	BM
12.	Dr. Papp Katalin	BM
13.	Kemény Réka	KSH
14.	Korinek Livia	KINCS
15.	Gitidiszné Gyetván Krisztina	MAVE
16.	Dr. Szuromi-Kovács Ágnes	Családbarát Magyarország Központ Nonprofit Közhasznú Kft.
17.	Annus Gábor	Családbarát Magyarország Központ Nonprofit Közhasznú Kft.
18.	Dr. Torda Márta	Magyar Női Unió
19.	Nagy Anna	Egyszülős Központ
20.	Tóth Gábor	Belügyminisztérium
21.	Bedő Imre	Férfiak Klubja
22.	Balogh Péter	Fiatal Családosok Klubja
23.	Ferenczi Andrea	Magyar Női Karrierfejlesztési Szövetség
24.	Perlay Éva	Egyenlítő Alapítvány
25.	Regős Judit	A Szülők Háza Közhasznú Alapítvány
26.	Szőnyi Kinga	Magyar Asszonyok Érdekszövetsége
27.	Hegedűs Réka	Otthon Segítünk Alapítvány

Napirendi pontok:

1. Beszámoló Magyarország CEDAW (A nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések minden formájának kiküszöböléséről szóló Egyezmény) végrehajtásáról szóló 9. időszakos jelentésében foglaltak védésének tapasztalatairól;
2. Az Akcióterv végrehajtásának 2022. december 31-ig szóló Intézkedési Tervről szóló 1685/2020. (X. 22.) Korm. határozatban foglalt feladatok beszámolásának áttekintése;
3. A 2023-2024. évekre vonatkozó intézkedési tervben foglalt feladatok ütemezése;
4. 2023. 1. negyedévében esedékes Kormány jelentésben foglaltak (önértékelés) előkészítése.

A Kulturális és Innovációs Minisztérium részéről **Dr. Beneda Attila családjügyekért felelős helyettes államtitkár úr** köszöntötte a megjelent Munkacsoport tagokat. Elmondta a résztvevőknek, hogy az elmúlt hetek eseményei csak megerősítették, hogy az együttes erővel elkészített Akcióterv módosítása még nem elegendő, az utógondozására is nagy hangsúlyt kell fektetni. A folyamatos munkában számítunk a megjelent munkacsoport tagok aktív részvételére.

Az első napirendi pontnak megfelelően a CEDAW (*Committee on the Elimination of Discrimination against Women*) védés háttéréről és eseményeiről tájékoztatta a megjelenteket Beneda úr. Magyarország négyévente köteles országjelentést benyújtani az ENSZ Nőkkel Szembeni Hátrányos Megkülönböztetés Kiküszöbölésével Foglalkozó Bizottság felé az Egyezményben foglaltak teljesítéséről. Legutóbb 2013. évben történt védés, azóta a COVID járvány miatt került sor a későbbi találkozóra. A 9. időszakos jelentést hazánk 2020. február 10-én megküldte a CEDAW Bizottság részére, majd megkaptuk a Bizottság kiegészítő kérdéseit, amelyre az összeállított tagállami válaszokat 2021 nyarán küldtük meg. Ennek a folyamatnak a lezárásaként került sor Genfben a 2023. február 7-én A nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések minden formájának kiküszöböléséről szóló Egyezmény végrehajtásáról szóló 9. időszakos periodikus országjelentés védésére, amelyben a KIM-CSÜHÁT vezetésével 20 fős magyar delegáció vett részt. Helyettes Államtitkár Úr a továbbiakban kifejtette, hogy egyértelmű volt a védés során, hogy *A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban akcióterv* (továbbiakban: Akcióterv) olyan, a tagállam részéről elkészített és benyújtott dokumentum, amelyre nemcsak hogy lehet, hanem szükséges is támaszkodni. Az első nap a hazai civil szervezetek által elkészített árnyékjelentések bemutatására került sor a Bizottság előtt, a felszólalásokra a jelenlévő delegáció tagok nem reagálhattak a helyszínen. A civil háttérjelentés tartalma nehezítette a konstruktív párbeszédet, amelyre a tagállam nyitottságot mutat. Az ENSZ hivatalos honlapján már elérhető a védés az érdeklődők számára. Helyettes Államtitkár úr tájékoztatásában hangsúlyozta, hogy a családjogi megközelítés, a munka és a magánélet egyensúlya, a nők helyzetének javítása érdekében tett intézkedések kapcsán a végső jelentés nem vette figyelembe a védés során bemutatott elért eredményeket. Az áldozatsegítés témájában bizonyos elemeket elfogadott a Bizottság, van, amit viszont úgy írt bele a végső jelentésbe, hogy annak pont az ellenkezőjét bizonyítottuk. Voltak konstruktív kérdések, pozitív hozzászólások, amelyek dicsérték Magyarország fejlődését, mint a Közép-Kelet Európa térségben a családokért legtöbbet tett ország. A következő CEDAW védésre történő felkészülés kapcsán konkrétumként emelte ki a 16 éves korban történő házasságkötés lehetőségének megvizsgálását.

Kokavecz Katalin főosztályvezető asszony hozzászólásában kiemelte a kapcsolatot a Munkacsoport feladatai (Akcióterv tartalmának folyamatos monitoringja, felülvizsgálata, mérhető, számszerűsíthető értékek gyűjtése) és a CEDAW által meghatározott feladatok között. Az ENSZ zárójelentés első részében is megjelent, hogy az Akciótervet egyfajta stratégiai dokumentumként kezelte a CEDAW Bizottság. A Bizottság továbbá megköszönte a Munkacsoport létrehozását, ami kifejezetten figyel arra, hogy a stratégiai célok beépüljenek, valamint a nőkhöz kapcsolódó, illetve a megkülönböztetésmentesség elvek mentén ezeket folyamatosan figyeljük, monitorozzuk egészen 2030-ig.

Beneda helyettes államtitkár úr saját tapasztalatit megosztva felhívta a figyelmet arra, hogy Magyarország szabad lehetőséget biztosít a nők gyermekvállalás utáni munkába való visszatéréshez. A különböző nemzetek képviselővel való találkozások alkalmával bizonyosodott be, hogy nem ugyanúgy gondolkodunk. Ezt a választást a női jogok megcsorbításának gondolják többen. Ezzel a megjelentek nem értettek egyet, felháborodásuknak adtak hangot. Helyettes államtitkár úr fontosnak tartotta a nők mind a családban, mind a munkahelyen betöltött kettős szerepének egyformán történő erősítését. Nem elég kizárólag a nők munkaerőpiaci oldalról történő erősítése. Beneda helyettes államtitkár megosztotta jelenlévőkkel, hogy 2024. év II. felében Magyarország fogja betölteni az EU elnökségi posztját, amelyen a demográfia, és annak a családpolitikai megközelítése kiemelt prioritás lesz. Az erre való felkészülés megkezdődött.

Ferenczi Andrea, a Magyar Női Karrierfejlesztés elnöke tájékoztatta a megjelenteket, hogy 20 éve képviseli Magyarországot, továbbá NGO-ként folyamatosan részt vesz nemzetközi aktivitásokban. Arra kérte a megjelenteket, hogy apró lépésekben edukáljunk. Erre való folyamatos felkészülés alapvető. Elnök asszony jelezte, hogy a továbbiakban szívesen segít a CEDAW jelentések előkészítésében, mindezt egyfajta kommunikációs stratégiának kell tekinteni, ahol a civil szervezetek is megjelennek. Aki egyetért a magyar családpolitikával - elnök asszony javaslatára - tegyen meg mindent a maga területén, hogy közös érdekeinket képviseljük. Elnök asszony jelezte, hogy márciusban hazánkat képviseli az ENSZ CSW67. ülésén.

Regős Judit, A Szülők Háza Közhasznú Alapítvány elnöke többéves munkája során tapasztaltak alapján megosztotta véleményét, miszerint a család fogalmi rendszerével van anomália nemzetközi szinten, így az ENSZ-ben is. A „családmegtartás” a nemzetközi fogalom meghatározása azt jelenti, hogy bizonyos kultúrákban - akár a bántalmazó jellegek mellett is - a család egybetartása érvényesüljön, akár a bántalmazott védelemhez való jogával szemben is. Elnök asszony szerint inkább azt javasolt kommunikálni, hogy a család nem a bántalmazás területe, hanem inkább a funkciója megtartásának támogatásáról szól, mind a testi, lelki fejlődés érdekében mind a magánélet, mind a munka területén. Nem az egyes családtagok jogainak csorbítását értjük ezalatt. Fontos, hogy mi is megértsük azon országok narratíváit is, ahol nem ugyanazt gondoljuk konszenzus szerint, mint például az afrikai országok helyzetében. Közös nyelvet kell megtalálnunk.

Nagy Anna, az Egyszülős Központ kuratóriumi elnöke saját tapasztalatát megosztva mondta el, hogy egy konferencián az általa használt „adjuk meg az anyáknak választás szabadságát” szóhasználatot követően a francia kollégák felháborodásukat fejezték ki. Fontos a kommunikáció végig gondolása, a megfelelő mondatok megtalálása a női jogok megcsorbítása nélkül. Az angolok és a hollandok kezdik felfedezni az első 1000 nap fontosságát a születést követően. Fontos lenne erre rákapcsolódni, hasonló nyelvhasználatot alkalmazni.

Kiss Csilla, a Belügyminisztérium Társadalmi Felzárkóztatási Stratégiai Osztály képviselőjében felhívta a figyelmet a Magyar Máltai Szeretetszolgálat által megvalósított „Felzárkózó települések” hosszú távú programjára, amelynek keretében az „Első 1000 nap- Fókuszban A Gyermekek” programelem is zajlik.

Gitidiszné Gyetván Krisztina, a Magyar Védőnők Egyesületének elnöke elmondta, hogy az első 1000 nap megközelítését hazánk is szívesen alkalmazza, ezen időszak kiemelten fontos az anya-gyermek közötti kötődés kialakítása érdekében.

Bedő Imre, a Férfiak Klubjának elnöke szerint a kommunikáció kiemelt fontosságú, hiszen hazánkban, országunkon belül is fontos feladat a felvilágosítás.

Hegedűs Réka, az Otthon Segítünk Alapítvány igazgatója egyetértve Regős Judittal, Nagy Annával az első 1000 nap szerinte is támogatandó, és nem kifejezetten a család, hanem a szülő-támogatás a fontos. Itt is jelentkezik, hogy a megfelelő szóhasználat esetén könnyebb bizonyos lépéseket megtenni.

Szőnyi Kinga, a Magyar Asszonyok Érdekszövetség elnöke részéről kérdésként merült fel, hogy volt-e olyan Európára kiterjedt felmérés, hogy a nők mit szeretnének. Ilyen kezdeményezés Magyarországról indulva fontos lehet, mind Európa, mind a Kárpát-medence szemléletében.

Dr. Torda Márta hozzászólásában jelezte, hogy az ENSZ nők helyzetével foglalkozó bizottságának 67. ülészakán a **Magyar Női Unió** kísérőrendezvényének Zoom linkjét szívesen megosztja a Munkacsoport tagokkal.

Beneda Államtitkár Úr fontosnak tartotta az összefogásra irányuló, egymást támogató kezdeményezést, majd a lezárva a napirendet átadta a szót **Szilasi Viktória osztályvezető asszonynak**, aki az Akcióterv végrehajtásának 2022. december 31-ig szóló Intézkedési Tervről szóló 1685/2020. (X. 22.) Korm. határozatban foglalt feladatok beszámolását kezdte meg. A nyomkövetéshez korábban elkészített és

a Munkacsoport tagok részére megküldött táblázat került kivetítésre. Ezen keresztül osztályvezető asszony sorban haladt azokon a feladatokon, amelyekhez megfelelő, és azokon is, amelyhez nem, vagy nem elégséges visszajelzés érkezett. Kiemelt téma volt, a foglalkoztatás keretében az atipikus foglalkoztatás. Ehhez kapcsolódva **Kemény Réka, a Központi Statisztikai Hivatal** képviselőjében jelezte, hogy friss, 2022. évi adatok számukra már elérhetőek – melyet az ülést követően továbbított a KIM-CSÜHÁT felé és amelyet a kivetített és a Munkacsoport tagok részére az emlékeztetővel egy időben megküldött táblázat már tartalmaz. Felhívta továbbá a részmunkaidős foglalkoztatás 2020-2021-ben mért számaira a figyelmet. Fontos tényként emelte ki, hogy a COVID időszakban történt mérések jelentős eltérést mutathatnak az időszak sajátos „bezártságának” köszönhetően, így jellemzően kiugróan magas értékek tapasztalhatóak ebben az időszakban. Az atipikus foglalkoztatással kapcsolatban további adatgyűjtésekre, adatforrások megtalálására van szükség a Munkacsoport tevékenysége során.

Kokavecz Katalin főosztályvezető asszony válaszában javasolta a napirendi pontok összevonását a hatékonyság végett. Az Akcióterv előre haladásáról negyedévente önértékelést szükséges készíteni. Így a táblázatokhoz kapcsolódó szöveges alátámasztások esetében kifejtésre kerül, hogy mely évekre vonatkozott egy mesterségesen növekvő számadat, ami bizonyos járványügyi helyzet miatt eltér az átlagostól.

Dr. Szuromi-Kovács Ágnes, a Családbarát Magyarország Központ Nonprofit Közhasznú Kft. ügyvezetője jelezte, hogy a trendek követését illetően rendelkezésükre áll egy adatbázis az atipikus foglalkoztatás vonatkozásában. Tudnak további elemzéseket készíteni a Központtal kapcsolatban álló cégek körében felmért eredményekről, amely azt mutatja, hogy a COVID időszak után is fennáll az atipikus foglalkoztatási lehetőségek alkalmazása, elsősorban a home office, másodsorban a részfoglalkoztatás.

Szilasi Viktória osztályvezető asszony friss státuszt kért „A szülők és a gondozók vonatkozásában a munka és a magánélet közötti egyensúlyról szóló EU irányelv” átültetésével kapcsolatban, valamint megköszönte az Egyenlítő Alapítvány kommunikációra vonatkozó ajánlásait, amelynek egyeztetésére egy külön időpontot javasolt. Erre reagálva **Perley Éva, az Egyenlítő Alapítvány** képviselőjében jelezte, hogy továbbra is nyitottak a láthatatlan munkavégzésre javasolt kommunikációs kampányról szóló egyeztetésre.

Szilasi Viktória osztályvezető asszony jelezte, hogy megkapták a hátrányos helyzetű roma nők egészségtudatosságát növelő programokra vonatkozó adatokat. Kérdésként vetette fel, hogy a program folytatásáról, támogatásáról mit lehet tudni. **A Belügyminisztérium Társadalmi Felzárkóztatási Stratégiai Osztály részéről Kiss Csilla** válaszában jelezte, hogy jelenleg a szakterületen a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia jogszabályi kötelezettségnek megfelelő 2 éves jelentése készül. Tervként benyújtásra került az EFOP Plusz Operatív programban a „Nő az esély” program, amelynek elkészült az ÉFK koncepciója és megküldésre került az EFOP Plusz Irányító Hatóság részére.

Kokavecz Katalin főosztályvezető asszony jelezte, hogy a roma nők, lányok több ponton megjelennek az Akciótervben, nemcsak a Nő az Esély Program és a Biztos Kezdet Gyermekek házak tekintetében. Viszont a megvalósíthatóság szempontjából fontos információ, hogy a 2023. évi EFOP Plusz Éves Fejlesztési Keret tartalmazza-e az ágazat tudomása alapján a tervezett fejlesztési célokat, beküldésre kerültek-e a szükséges mellékletek, elindult-e a folyamat.

Főosztályvezető asszony a továbbiakban kifejtette, hogy a Családi Életre Nevelés (CSÉN) témája több pontban is megjelenik az Akciótervben. Az eddig ellátott feladatok rálátást engednek a pedagógusok és a szociális szakemberek képzésére, akik a köznevelési intézményekben a CSÉN tartalmáról a szemléletformáló tevékenységet közvetlenül végzik a tanulókkal, azonban a köznevelési ágazat tájékoztatása alapján a szemléletformálás folyamatáról, a kapcsolódó tevékenységekről több adatelérés szükséges a jövőben.

Annus Gábor, a Családbarát Magyarország Központ Nonprofit Közhasznú Kft. szakmai igazgatója reagálva az elhangzottakra jelezte, hogy saját szervezetén belül egyeztettek a CSÉN utánkövetéséről, például melyik fórumokon történik a továbbadása, melyek a hiányosságok. A szívesen megosztják a tapasztalataikat az érdeklődőkkel.

Pavelka Judit, a KIM Felsőoktatási Stratégiai és Intézményfejlesztési Főosztály képviselőjében a lányok, nők létszámának növelése az MTMI szakokon témakörhöz kapcsolódva jelezte, hogy a lemorzsolódás csökkentésére indul program, viszont az Európai Bizottság döntése alapján nem tud elindulni a pályaorientációra irányuló fejlesztés. Legoptimálisabb esetben a GINOP Plusz Operatív programban tervezett fejlesztés a nyár folyamán tud elindulni.

Kokavec Katalin válaszában kiemelte, hogy ez egy igen konkrét vállalással került az Akciótervbe, ezért kérnének írásbeli visszajelzést a Felsőoktatás részéről, hogy miként változott ez a Kormány által jóváhagyott Intézkedési Tervhez képest. Az 2023-2024. évi Intézkedési Tervek nyomonkövetése során átgondolandó lesz a vállalt számszerűsíthető eredmények egy részének teljesíthetősége, amennyiben az uniós forrásokból tervezett fejlesztések csak 2023. 2. félévében indulnak el. Főosztályvezető asszony ezt követően a Családbarát szülészeti keretében 2030-ig vállalt kötelezettségére tért át.

Beneda Attila helyettes államtitkár úr válaszában megerősítette, hogy a jövőben is folytatódik a Családbarát Szülészeti osztályok és Családbarát Kórházak számára a pályázatok további meghirdetése, számuk és szolgáltatásaik kibővítése.

Kokavec Katalin főosztályvezető asszony végighaladt az Akcióterv 2023-2024. évekre szóló intézkedési terve alapján a 2023. 12.31-ig meghatározott 9 ponton, ideértve a 2022-2030 között folyamatos és részteljesítéssel jelölt feladatokat is. Ebben az az elsődleges cél, hogy a megjelentek a saját tevékenységeiket áttekintve a már ismertettekén kívül, jelezzék ötleteiket, amelyek még hozzájárulnak az egyes pontokhoz.

Kiemelte, hogy az Intézkedési Terv 3. pontjában szereplő „A nőpolitikai, női szempontokat figyelembe vevő szakértelem fejlesztése szakértők képzésével, valamint a szaktudás elterjesztésével a közigazgatásban” címmel tett vállalás szorosan kapcsolódik a CEDAW védelem témájához is, amely vállalás teljesítése az Akcióterv specifikus céljai között 2024. december 31-i határidővel jelenik meg. Javaslatot fogalmazott meg arra nézve, hogy a kidolgozott képzési tananyag már 2023. év végére készen álljon a bevezetésre a munkavállalók részére. Fontos, hogy a nőpolitikai szempontokkal minden munkavállaló tisztában legyen, cél, hogy a köztisztviselők mindegyike alapvető tudással rendelkezzen a témában.

Dr. Szuromi-Kovács Ágnes, a Családbarát Magyarország Központ Nonprofit Közhasznú Kft. ügyvezetője jelezte, hogy kidolgozásra került egy teljes női vezetőképző tananyag, amelynek továbbítása az ágazat részére a munkacsoporti ülést követően megtörtént.

Ehhez csatlakozva **Dr. Torda Márta** hozzászólásában jelezte, hogy a Magyar Női Unió is rendelkezik a mezőgazdaságban kiteljesedni vágyó nők támogatására indított online képzéssel. Az ehhez kapcsolódó adatokat szívesen rendelkezésre bocsátják szükség esetén.

A továbbiakban **Kokavec Katalin** főosztályvezető asszony a nők elismertségének növelése a különböző szektorokban témakörben érdeklődött a különböző átadott és átadásra váró díjak helyzetéről.

Dr. Szuromi-Kovács Ágnes válaszában jelezte, hogy koncepcionálisan dolgoznak ezen munkafolyamaton, az elnevezés még nem végleges, jelenleg még munkacím „Az év női menedzsere” díj. Szilasi Viktória jelezte, hogy az Akcióterv elfogadása utána névváltoztatás már nem javasolt.

Dr. Torda Márta a Magyar Női Unió a Magyar Piac Szövetkezettel közösen alapított Zichy Antónia-díjat említette, amit a vidéki vagy vidékért tevő nők ígéretes szakmai pályafutásának elismeréseként adnak át. A Zichy Antónia díjat érdemesnek jelölte a beszámolókhöz való megküldésre.

Szőnyi Kinga ismertette Magyar Asszonyok Érdekszövetségének négy különböző díját, amikről igény esetén rövid leírást küld.

Utolsó napirendi pontban **Kokavecz Katalin** főosztályvezető asszony a 2023. I. negyedévében esedékes Kormány jelentésben foglaltakról (önértékelés) tartott rövid technikai tájékoztatót, amiben bemutatta a közigazgatási folyamatok hivatalos menetét. Az Akcióterv hosszú távú elkötelezettséget jelent. Az előrehaladás folyamatos értékelése céljából 3 havonta szükséges az érintett szakértői partnereket a történések egyeztetésre, utánkövetése miatt felkeresni. Két évente van lehetőség az újabb intézkedési tervek megalkotására, ezeket a most megjelent szakterületek javaslatai alapján dolgozzuk ki, ennek érdekében fontos a közös gondolkodás.

Dr. Torda Márta 2023. március 8-án, a nemzetközi nőnap alkalmából a Magyar Női Unió szervezésében megrendezésre kerülő „Honleányok Dicsérete” című eseményére hívta fel a résztvevők figyelmét. A konferencia az 1848-49-es forradalom és szabadságharc 175. évfordulójára, valamint Zichy Antónia halálának 135. évfordulójára emlékezik meg, továbbá azon magyar lányok és asszonyok előtt tiszteleg, akik életüket a haza védelmének és épülésének is szentelték.

További kérdés, javaslat nem érkezett.

Dr. Beneda Attila helyettes államtitkár úr végezetül megköszönte a megjelenteknek a részvételt és a hatékony közreműködést.